

In 'Het zelfbeeld ontraadseld. De waarde van psychologisch onderzoek' (Loopbaan 2, jaargang 10) is coach en loopbaanadviseur Corine Adams een pleitbezorgster van het gebruik van psychologische tests. Zij is overtuigd van de objectieve resultaten die deze tests in een loopbaantraject opleveren: 'In mijn ogen is objectiviteit vooral belangrijk om praktisch, gedegen en goed werk te leveren'. Dat niet iedereen Adams' standpunt een warm hart toedraagt, blijkt uit de reacties van het lezerspanel. Joke Tacoma, Maria van Oosten en Marian Wiltink-Broos sluiten de discussie over Adams' artikel af.

Joke Tacoma is personal coach in het bedrijfsleven

Tests ontraadseld

'Corine Adams onderbouwt haar intuïtie het liefst met testmateriaal', zo staat in het oktobernummer van Loopbaan. Ze vindt dat testmateriaal objectief is verkregen en dat de uitslag van een psychologisch onderzoek geschikt is om te spiegelen aan klanten. Adams zit er niet mee haar indruk over een klant op grond van een test bij te stellen van 'rustig en stressbestendig' naar 'veel last van angst, ergernis, depressie en schaamte'. Ze krijgt met een test ook 'snel een grondig beeld' van iemand, het geeft haar zekerheid. Ik vrees dat veel begeleiders zo over tests denken. Als chemicus, loopbaanbegeleider, personal coach en bijna afgestudeerd psycholoog vind ik dat getuigen van grote naïviteit.

Is uw man lief voor u?

Wat is objectiviteit? Dat uit de test komt dat iemand van schilderen houdt als hij dat aangekruist heeft? Flauw? Oké, dan draaien we het om. Wat is de meest betrouwbare test die psychologen en

loopbaanbegeleiders tot hun beschikking hebben? De IQ-test. En wat zien we bij de IQ-test? Die is niet reproduceerbaar: als je de test twee keer doet, komt er bij de tweede keer een hoger IQ uit. Je hebt immers alle opgaven al een keer gezien. Als een test niet reproduceerbaar is, is die ook niet betrouwbaar. Laat staan valide. Uit een test komt wel een getal, maar dat is schijnobjectiviteit. Als ik zeg dat ik 60% van schilderen houd, lijkt die 60% een wetenschappelijk, objectief getal. Maar het is slechts mijn mening. We moeten ons realiseren dat er nog geen reproduceerbare, betrouwbare en valide tests bestaan. Als we ze al gebruiken (en in de jaren vijftig gebeurde dat nog met een witte jas aan), dan moeten we onze klanten wel eerlijk voorlichten. Dat het niveau van de test net zoveel waard is als een test in de Libelle: is uw man lief voor u? Met andere woorden: je wordt bevestigd in dat wat je toch al over jezelf dacht. En niet doen alsof de test wetenschappelijk verantwoorde getallen over de waarheid heeft gegenereerd.

Stadium van de alchemie

Wat moeten we dan? Luisteren naar onze klant. Die kent zichzelf veel beter dan dat

wij of een test hem ooit leren kennen. We kunnen onze klant helpen zichzelf beter te leren kennen door goede vragen te stellen. Dan wordt hij zich bewust van zijn drijfveren, van waarin hij goed is, van wat hij werkelijk wil. Tests staan op internet. Die mag hij naar behoefte zelf invullen, net als in de Libelle. Maar de toegevoegde waarde van een begeleider zit in het persoonlijke contact. De klant ervaart toegevoegde waarde omdat er iemand is die zich onvoorwaardelijk in hem verdiept en wil weten wat hem drijft, waar hij goed in is, wat hij wil met zijn leven. Dat structureert het denkproces van de klant en maakt hem bewust van waarmee hij bezig is. Dat laat hem kiezen of hij nog zo wil doorgaan. Of niet. En hoe dan wel.

Laat de psychologen in hun onderzoek nog maar even verder gaan met tests ontwikkelen. We zitten nog in het stadium van de alchemie. Eerst hebben we goede meetmiddelen nodig, vervolgens kunnen we modellen bouwen (dat doen we nu ook, maar we kunnen ze niet bewijzen omdat we geen betrouwbare meetmiddelen hebben) en pas daarna heeft het zin om ze te gebruiken als objectief meetmiddel voor onze klanten.